

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

Значај Директиве *IED* за индустрију у Србији

мр Душан Стокић,
Привредна комора Србије

Београд, 30.10. – 01.11.2018. године

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

B20

Шта је или ко је
B20 ?

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

B20 v.s. G20

Business 20 voice of the G20 community!

- Energy, Resource, Efficiency & Sustainability – The Policy Paper, 2018

Key Policy Recommendations and Action Plan	6
Topic 1: Energy Transitions	9
Topic 2: Energy Efficiency	21
Topic 3: Access To Energy	30
Topic 4: Circular Economy	36
Topic 5: Climate Change Adaptation	41

Case study: China's Best Practices of Electricity Replacement

Electricity replacement is a key element in re-electrification. The purpose is to replace the use of fossil end-consumption with electricity, which can be generated from an increasing share of renewable energy, hence driving a clean, low-carbon energy transition

Achievements

In 2017, State Grid Corporation of China (SGCC) has:

- Replaced fossil energy with **115 TWh** of electricity in total.
- Reduced **644 million tons** of direct coal burning.
- Cut **1.100 million tons** CO₂ emissions.
- Reduced **360 million tons** of SO₂ and other emissions.

Enabling Policy and Mechanism

- **National policy:** *"The Guidance on Promotion of Electricity Replacement"* by National Development and Reform Committee.
- **Standard System:** SGCC has established two qualification standards for electricity replacement projects and 14 standards for harbor power facilities.
- **Industrial Alliance:** SGCC initiated the establishment of *Electricity Replacement Development and Promotion Alliance*.

Public Education

- **National policy:** Widely spread the concept of electricity replacement through newspapers, radio, television, Internet and new media, etc..
- **Theme Campaigns** such as the "Energy Saving Publicity Week" to promote social participation in electricity replacement.

Policy Projects

- **"Internet of Vehicles":** to build nationwide EV charging network and develop a cloud-based platform has connected about 170.000 charging piles and registered about 801.000 customers.
- **Harbor Power Facilities:** to build power facilities to replace the use of diesel in harbors with electricity. In 2017, SGCC has:
 - Built 24 high-voltage and 507 low-voltage harbor power systems.
 - Achieved 50% coverage of low-voltage power systems along the Beijing-Hangzhou Grand Canal.
- **Beijing Winter Olympics:** to promote electric heating in Beijing-Zhangjiakou area, significantly improving air quality in Olympic hosting cities
 - Heating is now fueled by clean energy during Winter in over 900,000 households in Beijing.
 - According to plans, over 1.5 billion m² in Northern China will be heated with electricity by 2021.

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

Achievements

In 2017, State Grid Corporation of China (SGCC) has:

- Replaced fossil energy with **115 TWh** of electricity in total.
- Reduced **644 million tons** of direct coal burning.
- Cut **1.100 million tons** CO₂ emissions.
- Reduced **360 million tons** of SO₂ and other emissions.

Enabling Policy and Mechanism

- **National policy:** *“The Guidance on Promotion of Electricity Replacement”* by National Development and Reform Committee.
- **Standard System:** SGCC has established two qualification standards for electricity replacement projects and 14 standards for harbor power facilities.
- **Industrial Alliance:** SGCC initiated the establishment of *Electricity Replacement Development and Promotion Alliance*.

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

Public Education

- **National policy:** Widely spread the concept of electricity replacement through newspapers, radio, television, Internet and new media, etc..
- **Theme Campaigns** such as the “Energy Saving Publicity Week” to promote social participation in electricity replacement.

Policy Projects

- **“Internet of Vehicles”**: to build nationwide EV charging network and develop a cloud-based platform has connected about 170.000 charging piles and registered about 801.000 customers.
- **Harbor Power Facilities**: to build power facilities to replace the use of diesel in harbors with electricity. In 2017, SGCC has:
 - Built 24 high-voltage and 507 low-voltage harbor power systems.
 - Achieved 50% coverage of low-voltage power systems along the Beijing-Hangzhou Grand Canal.
- **Beijing Winter Olympics**: to promote electric heating in Beijing-Zhangjiakou area, significantly improving air quality in Olympic hosting cities
 - Heating is now fueled by clean energy during Winter in over 900,000 households in Beijing.
 - According to plans, over 1.5 billion m² in Northern China will be heated with electricity by 2021.

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

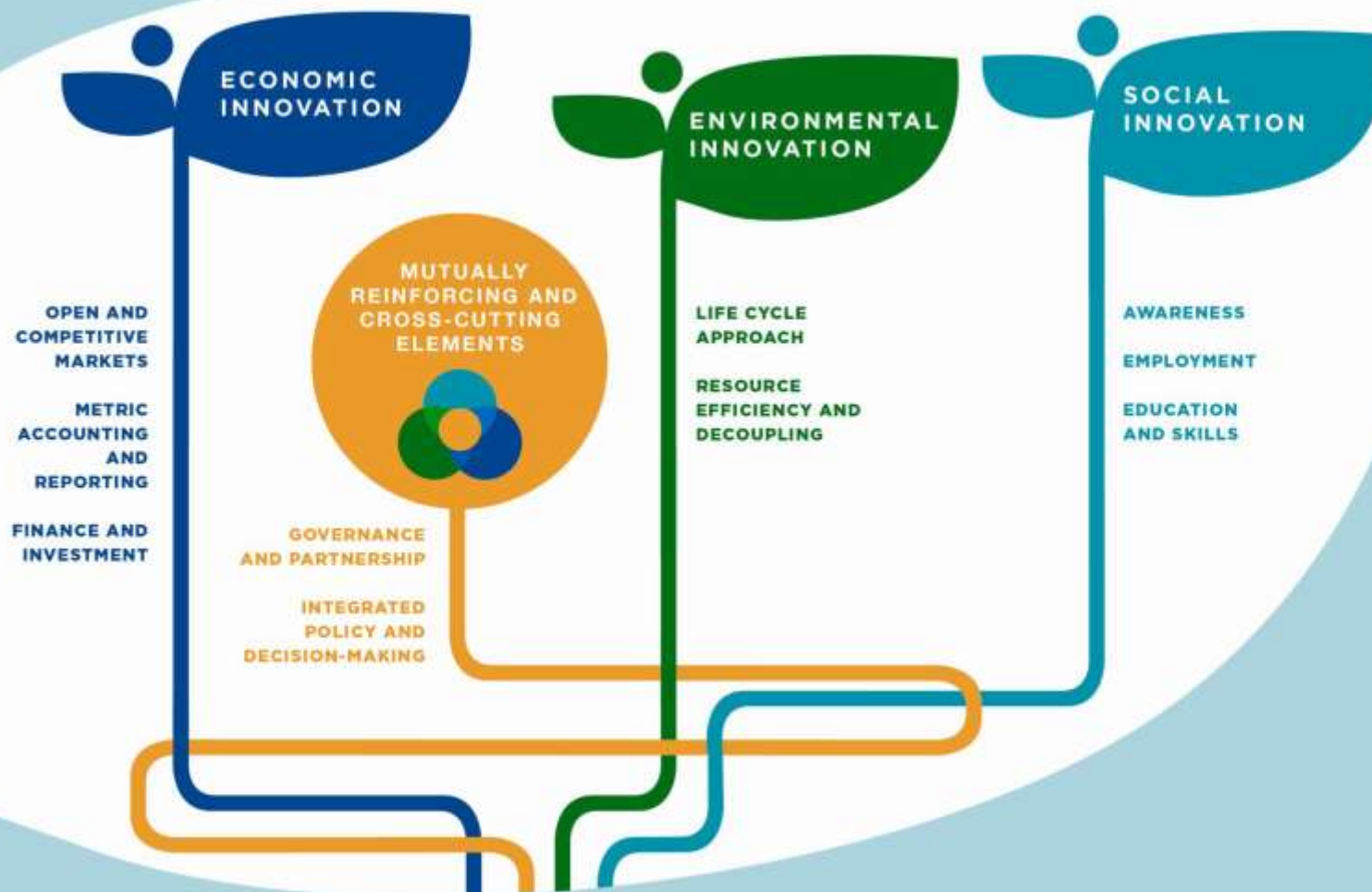
INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE – ICC

ICC препознаје 2 приступа:

- „Зелена економија“ (приступ „одозго-надоле“) – стратешки, системски ниво – Односи се на ниво макроекономске политике, БДП, итд.
- „Зелени раст“ (приступ „одоздо-нагоре“) – оперативни, процесни ниво –
 - 1) компаније теже да производе **„зелене“ производе**, услуге, технологије,
 - 2) примењују концепт **одрживе потрошње и производње**,
 - 3) раде на „озелењавању“ **ланца испоруке**,
 - 4) планирају **„зелене“ иновације** и решења кроз истраживање и развој и
 - 5) интегришу **принципе одрживости** у своје пословне стратегије

GREEN ECONOMY ROADMAP

International Chamber of Commerce
The world business organization

A guide for business, policymakers and society

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ПОГЛАВЉЕ 27 – ЖИВОТНА СРЕДИНА И КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ

- Хоризонтално законодавство
- Климатске промене и квалитет ваздуха
- Управљање отпадом
- Квалитет вода
- Заштита природе
- Индустрijско загађење и управљање ризицима
- Бука
- Хемикалије
- Шумарство
- Цивилна заштита

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ЧИЊЕНИЦЕ

- Директива 2010/75/ЕУ-ступила на снагу у ЕУ 6. јануара 2011.
- Замењује 7 ЕУ Директива:
 - ✓ IPPC (2008/1/EC)
 - ✓ LCP (2001/80/EC)
 - ✓ VOC (1999/13/EC)
 - ✓ WI (2000/76/EC)
 - ✓ 3 TiO₂ (78/176/EEC, 82/883/EEC, 92/112/EEC)
- Рок за транспозицију (за ЕУ) – 2 године!
- Период имплементације – зависи од врсте активности

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ТРЕНУТНО СТАЊЕ У СРБИЈИ

- Транспозиција 2010/75/EU – у току
- Измена прописа:
 - ✓ Закон о интегр. спречав. и контроли загађив. ж. ср. (одредбе IPPC)
 - ✓ Закон о заштити ваздуха (LCP, VOC)
 - ✓ Закон о управљању отпадом (WI, TiO_2)
- До сада издато **10% IPPC дозвола (28/227)**
- До краја 2020. треба издати **још око 199 дозвола!**
- Потреба за јачањем капацитета одељења за IPPC на свим нивоима!!!

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

DSIP IED

- Израда DSIP IED – помоћ за дефинисање транзиционих периода!
- Кључна је добра комуникација између оператера и државног органа!
- За ефикасност процеса, важна је хоризонтална сарадња између надлежних институција (имовинско-правна питања, планско-техничка документација,....)
- Препознати свако постројење – кандидата за транзиционе периоде!
- Ставити на располагање информације и податке (поштовање поверљивости и тајности података)!
- Донети стратешке одлуке – финансирање BAT, BREF, стандарди!
- Финансијски планови – укалкулисати потребне инвестиције на средњи и дужи рок

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ФИНАНСИРАЊЕ!!!

- Да ли има новца за финансирање?
- Где пронаћи новац?
- Да ли ће „Зелени фонд“ постати ускоро оперативан?
- Шта после 2020?
-

У секторима енергетике, нафтне индустрије, хемијске индустрије, индустрије грађевинског материјала, металургије, рударства и прехранбене индустрије процењује се да ће за око **30 IPРC инсталација бити потребно 1,1 млрд. евра**
(Извор: *DSIP Implementation Plan*, фебруар 2016.).

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА У ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ*

*Извор: Агенција за заштиту животне средине

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

СТРУКТУРА ПРИХОДА ОД НАКНАДА – 10,9 млрд. дин. (0,26% БДП), 2016*

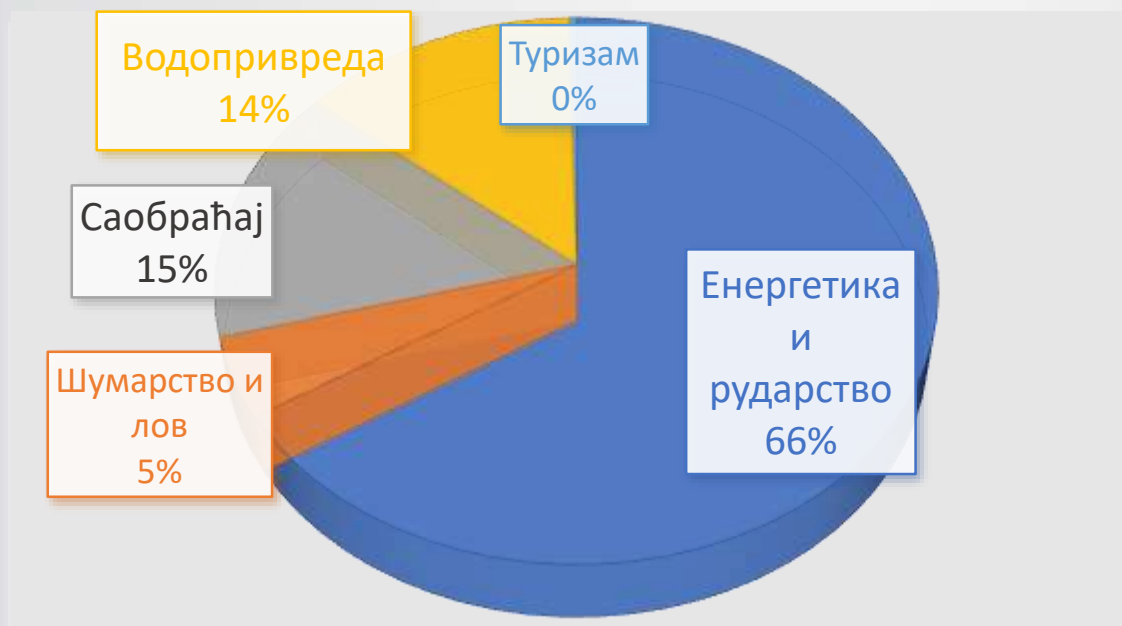

*Извор: Агенција за заштиту животне средине

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

СТРУКТУРА ИНВЕСТИЦИЈА СЕКТОРА ПРИВРЕДЕ, 2016

*Извор: Агенција за заштиту животне средине

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ФИСКАЛНИ САВЕТ – ПРЕПОРУКЕ ЗА 2019.*

- Инвестиције у ЗЖС пожељно и могуће повећати за **130 млн. € (0,3% БДП)**
 - ✓ Постојећа пројектно-техничка документација
 - ✓ Приоритетне области – **управљање отпадом 60 млн. €** (затварање сметлишта и опрема за регионалне депоније) и **заштита вода 60 млн. €** (пречишћавање комуналних отпадних вода), **замена котларница на угаљ у јавним установама 10 млн. €** и **мониторинг квалитета ваздуха и површинских вода (СЕПА)**
-а потребно и 500 млн. € (1,2% БДП годишње)
- Интензивнија припрема недостајуће пројектно - техничке документације
- Јачање административних капацитета на свим нивоима (150 запослених)
- Оправдано је **осетно повећање буџета Министарства за око 4 пута**
-са **5 млрд ДИН** на око **20 млрд ДИН** – највише на инфраструктурне пројекте око 10 млрд ДИН.....па и до **35 млрд ДИН!!!**

*Фискална и економска кретања у 2018. и стратешке препоруке за буџет 2019 (октобар 2018)

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ДОБРОВОЉНЕ „ЗЕЛЕНЕ“ ИНИЦИЈАТИВЕ

- Стандардизација система менаџмента – **ISO 14001:2015**
- Остали стандарди **фамилије ISO 14000**
 - ✓ Означавање производа – група стандарда ISO 14020
 - ✓ Вредновање перформанси – група стандарда ISO 14030
 - ✓ Животни циклус производа – група стандарда ISO 14040
 - ✓ Гасови стаклене баште – група стандарда ISO 14060
- **EMAS** – Шема еко-менаџмента и провере (EMAS III и EMAS Global)
- **ЕКО-знак Републике Србије** – 24 групе производа
- **Чистија производња** – енергетска и сировинска ефикасност
- **„Зелене“ јавне набавке**

ЗАШТО „ЗЕЛЕНЕ“ И ОДРЖИВЕ НАБАВКЕ?

- **12% БДП** троши се на набавке у јавном сектору
- око **30%** националних буџета иде само на јавне набавке (ОЕЦД)
- до **60%** укупних трошкова у приватним компанијама иде на набавке
- у јавном сектору важно водити рачуна о ефикасности трошења ресурса, климатским променама и друштвеној одговорности.
- Стандард **ISO 20400:2017 – Sustainable Procurement**

НАЈАКТУЕЛНИЈЕ У СТАНДАРДИЗАЦИЈИ (1)

- **ISO 14031:2013** – Менаџмент животном средином — Вредновање перформанси животне средине — Смернице (СРПС, 2016)
- **ISO 14034:2016** – Менаџмент животном средином — Верификација технологије у вези са животном средином (СРПС, 2018)
- **ISO 14045:2012** – Менаџмент заштите животне средине – Оцена еко ефикасности система производа – принципи, захтеви и смернице (СРПС, 2014)
- **ISO 14046:2014** – Менаџмент животном средином – Водни отисак – Принципи, захтеви и смернице (СРПС, 2017)
- **ISO/TS 14067:2018** – Гасови стаклене баште — Угљенични отисак производа – Захтеви и смернице за квантификацију и комуникацију

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

НАЈАКТУЕЛНИЈЕ У СТАНДАРДИЗАЦИЈИ (2)

- **ISO 14031:2013** – Менаџмент животном средином — Вредновање перформанси животне средине — Смернице (СРПС, 2016)
- **ISO 14034:2016** – Менаџмент животном средином — Верификација технологије у вези са животном средином (СРПС, 2018)
- **ISO 14045:2012** – Менаџмент заштите животне средине – Оцена еко ефикасности система производа – принципи, захтеви и смернице (СРПС, 2014)
- **ISO 14046:2014** – Менаџмент животном средином – Водни отисак – Принципи, захтеви и смернице (СРПС, 2017)
- **ISO/TS 14067:2018** – Гасови стаклене баште — Угљенични отисак производа – Захтеви и смернице за квантификацију и комуникацију

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА – НОВИ КОНЦЕПТ ОДРЖИВОСТИ!

ПОСТУЛАТИ/ПРИНЦИПИ:

- 1) мања потрошња природних ресурса,
- 2) продужење века трајања производа, компоненти и материјала који се користе,
- 3) масовније коришћење обновљивих и рециклабилних ресурса,
- 4) смањење емисија.

<https://ec.europa.eu/>

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

СТАНДАРД BS 8001:2017

- **BS 8001:2017** – Оквир за примену принципа циркуларне економије у организацијама – Упутство
- Стандард помаже организацији да:
 - применом принципа циркуларне економије **смањи трошкове**,
 - открије нове **изворе прихода** и
 - учини свој **пословни систем отпорнијим** на спољашње неповољне утицаје.

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ПКС – заступање и заштита интереса привреде

- информисање привредника о обавезама индустрије у вези са применом прописа;
- стално отворен дијалог између индустрије, администрације, универзитета и цивилног друштва око дефинисања оптиманог модела управљања заштитом животне средине;
- иницијативе за унапређење амбијента пословања
- економски инструменти, као подршка

повећању конкуретности, постизању одрживости пословања и добробити
за целу друштвену заједницу

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ПОРУКА

Имати у виду:

- најбоља светска искуства и примере добре праксе, али
- и примере лоших одлука и преговора (50-100.000 €/дан),
- економску и социјалну стварност и
- степен развоја у Србији,
- технолошки раскорак и “рањивост” индустрије и привреде
- потребу да се постепено достижу високи стандарди, захтеви и циљеви који су „покретна мета“

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ПРОНАЋИ ПРАВУ МЕРУ И РАВНОТЕЖУ
ИЗМЕЂУ РАСТА ЕКОНОМИЈЕ И РАЗВОЈА ДРУШТВА
И ВРХОВНОГ ЦИЉА –
ЗАШТИТА ЗДРАВЉА ЉУДИ И
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ!

